

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 11 stycznia 2016 r.

Adam Bodnar

V.512.3.2014.EG

**Pan
Krzysztof Pietraszkiewicz
Prezes Związku Banków Polskich**

ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

W nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji zmuszony jestem poinformować, że nadal zdarzają się omyłkowe zajęcia rachunku bankowego w stosunku do osoby, która nie jest dłużnikiem, a posiada tożsame lub podobne dane, co osoba rzeczywiście zobowiązana.

Wprowadzenie z dniem 7 lipca 2013 r. zmian do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 z późn. zm.) mających na celu precyzyjną identyfikację stron, poprzez posługiwanie się numerem Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (dalej: „PESEL”) lub numerem identyfikacji podatkowej (dalej: „NIP”) – względem osób fizycznych oraz numerem w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku numerem w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP – względem pozostałych stron, niestety nie rozwiązało w całości problemu. Ryzyko skierowania egzekucji z rachunku bankowego przeciwko osobie, która nie jest dłużnikiem, nadal istnieje.

Tytułem przykładu pragnę odwołać się do sprawy, w której komornik wskazał błędny numer PESEL dłużnika, pomimo tego, że właściwe dane wynikały z treści klauzuli wykonalności. Następnie bank dokonał zajęcia rachunku bankowego na podstawie przekazanych mu informacji, nie porównując jednak numeru PESEL z danymi klienta. W konsekwencji nastąpiło niesłuszne zajęcie rachunku bankowego obywatela nie będącego dłużnikiem.

Mając na uwadze powyższe, można wnioskować, iż nieprawidłowości w zakresie dokonywania zajęć rachunków bankowych osób nie będących dłużnikami, wynikają z braku

należytej weryfikacji danych obywateli, nie tylko po stronie komorników (na co Rzecznik Praw Obywatelskich wskazywał w wystąpieniu generalnym do Krajowej Rady Komorniczej z dnia 16 lipca 2014 r., nr V.512.3.2014), ale także po stronie instytucji bankowych. W mojej ocenie, banki nie powinny automatycznie realizować zajęć komorniczych, bez uprzedniego wyjaśnienia nieścisłości co do danych dłużnika.

Dodatkowo pragnę zwrócić uwagę, iż do omyłkowego zajęcia rachunku bankowego może dojść w związku z brakiem obowiązku zamieszczenia dodatkowych danych identyfikujących dłużnika przy nadawaniu klauzuli wykonalności w sprawach wszczętych przed dniem 7 lipca 2013 r.

Zgodnie bowiem z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2014 r. (sygn. akt III CZP 22/14) nadając klauzulę wykonalności orzeczeniom sądów lub referendarzy sądowych wydanym w postępowaniach wszczętych przed dniem 7 lipca 2013 r. oraz ugodom sądowym zawartym w postępowaniach wszczętych przed tym dniem, w treści klauzuli wykonalności nie wskazuje się informacji objętych treścią § 2 (1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (Dz. U. z 2012 r., poz. 443 z późn. zm.).

Ww. rozporządzenie zostało zastąpione rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1092 – dalej: „rozporządzenie”). Zgodnie zaś z § 5 rozporządzenia dodatkowych danych identyfikujących nie stosuje się do klauzul wykonalności nadawanych orzeczeniom sądów lub referendarzy sądowych, które wydano w postępowaniach wszczętych przed dniem 7 lipca 2013 r. oraz ugodom sądowym zawartym w postępowaniach wszczętych przed tym dniem.

W tym kontekście należy stwierdzić, iż w stosunku do spraw wszczętych przed dniem 7 lipca 2013 r., które obecnie mogą być na etapie realizacji zajęć komorniczych, instytucje bankowe jako podmioty będące ostatnim ogniwem w procesie zajęcia rachunku bankowego, powinny ze szczególną starannością dokonywać identyfikacji danych dłużników.

Podsumowując, z punktu widzenia organu stojącego na straży wolności i praw człowieka i obywatela nie do zaakceptowania jest stan, w którym obywatele – z powodu braku działania organów lub instytucji z należyłą starannością – zaskakiwani są bezprawnymi zajęciami rachunków bankowych (czasami w znacznej wysokości), w sytuacji gdy egzekucja w istocie ich nie dotyczy.

Tym samym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 z późn. zm.), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do poruszonych

kwestii, a w szczególności proszę o przekazanie informacji na temat działań podejmowanych w ostatnim czasie przez Związek Banków Polskich, mających na celu wyeliminowanie przypadków omyłkowego zajmowania rachunków bankowych.

Podpis na oryginale